

Sufizmus
Sväté Fihi ma Fihi:
Rozhovory s Rumim

Rozhovor 1
Ktosi povedal:
Náš majster nevyslovil
ani slovo.
Rumi odpovedal:
Bola to myšlienka na mňa,
ktorá vás priviedla
do mojej blízkosti.
Táto myšlienka na mňa
k vám nehovorila slovami:
„Ako sa majú veci u vás?“
Myšlienka bez slov
vás sem pritiahla.
Ak vás moja pravdivosť
pritiahla bez slov
a preniesla na iné miesto,
čo je takéto zázračné
na slovách?
Slová sú len tieňmi
skutočnosti, bezvýznamná
odbočka skutočnosti.
Keď tieň toto dokáže,
o čo viac zmôže skutočnosť!
Slová sú len zámienka.
Je to vnútorné puto,
ktoré ťahá jedného človeka
k inému, nie slová.
Ak by niekto mal vidieť
stotisíc zázrakov
a božských poŕehnaní,
aj tak,
bez vnútorného spojenia
s tým svätcom alebo
prorokom, ktorý bol
zdrojom tých zázrakov,
všetky tie javy
by prišli nazmar.
Je to tento vnútorný prvok,
ktorý nás ťahá a hýbe nami.
Ak by nebola žiadna zložka
jantáru v tyčinke, tá tyčinka
by nikdy nebola priťahovaná
k jantáru statickou elektrinou.
Neprilepili by sa k sebe
navzájom, ani keby
ste treli jantár kožušinou.

Táto výmena medzi nimi
je skrytá,
nie je viditeľnou vecou.
Je to myšlienka na nejakú
vec, ktorá človeka privádza
k tej veci.
Myšlienka na záhradu
nás privádza do záhrady.
Myšlienka na obchod
nás privádza do obchodu.
Avšak
v týchto myšlienkach
je skrytý klam.
Nevidíte,
ako pôjdete na isté miesto
a potom budete ľutovať,
že ste to urobili, hovoriac:
„Myslel som si,
že to bude dobré.
Nebolo to tak?“
Tieto myšlienky sú potom
ako závoj
a v tom závoji
je niekto ukrytý.
Vždy keď myšlienky
zmiznú zo scény
a objavia sa skutočnosti
bez závoja,
je tam veľký nepokoj.
Tam, kde je taká udalosť,
nezostáva žiadna stopa
po ľútosti.
Keď je to skutočnosť,
ktorá vás vedie,
nie je tam nič iné,
než tá realita.
Bola by to
tá istá skutočnosť,
ktorá vás viedla bližšie.
„V deň, keď tajomstvá
sú skúšané.
[Korán 86:9]
Takže aký mám mať dôvod,
aby som hovoril?
V skutočnosti to, čo nás
ťahá, je jediná vec,
ale javí sa ako mnohé.
Sme ovládaní
stovkami rôznych túžob.
„Ja chcem vermicelli,“

hovoríme. „Ja chcem ravioli.
Ja chcem halvu.
Ja chcem šišky.
Ja chcem ovocie.
Ja chcem d'atle.“
Menujeme tieto veci
jednu po druhej
ale pôvodcom toho všetkého
je jediná vec: hlad
Nevidíte, že
len čo sme sa nasýtili
jednej veci, hovoríme:
„Nič iné nie je treba?“
Preto to nebolo desať
alebo sto vecí,
ale jediná vec,
ktorá nás viedla.
„A ich počet
sme ustanovili
len ako skúšku.“
[Korán 74:31]
Všetky tie mnohé veci
tohto sveta sú skúškou
ustanovenou Bohom,
pretože ukrývajú
jednoduchú skutočnosť.
Hovorí sa:
„Tento človek je jediný
a ich je stovka.“
To jest,
že svätec je jeden
a ľudstvo je stovka,
pričom to znamená,
že celá pozornosť svätca
zotrúva na jedinej pravde,
kým ľudia sú rozptýľovaní
stovkou javov.
Ale ktorých sto?
Ktorých päťdesiat?
Ktorých šesťdesiat?
Stratení vo svete
zrkadlových odrazov,
ľudia sú anonymní
bez rúk a nôh,
bez mysle a Duše,
chvejúc sa
ako magický talizman,
ako ortuť.
Nevedia, kto vlastne sú.
Nazývajte ich šesťdesiatkou,

stovkou alebo tisíckou
a svätec je jediný,
ale nie je tento pohľad
samotnou skúškou?
Pretože pravda je taká,
že stovky nie sú ničím,
zatiaľ čo svätec
je tisíckou,
stovkou tisícov,
tisícom tisícov.
Kráľ raz daroval
jedinému vojakovi prídel
pre sto mužov.
Armáda protestovala
ale kráľ si pomyslel
sám pre seba: „Príde deň,
kedy ukážem
a vy pochopíte,
prečo je to takto.“
Keď nadišiel deň bitky,
všetci muži utiekli z bojiska
okrem toho jediného vojaka,
ktorý bojoval sám.
„Tu to máte,“
povedal kráľ.
„Preto som nasýtil jediného
muža ako sto ďalších.“
Stojí to za to
zvliečiť všetky
naše predsudky
a vyhľadať priateľa Boha.
Avšak ak sme strávili
celý svoj život
v spoločnosti ľudí, ktorí
nemajú schopnosť rozlišovať,
potom naša vlastná
schopnosť rozlišovania
oslabne
a ten pravý priateľ môže
okolo nás prejsť nespoznaný.
Rozlišovanie
je vlastnosť, ktorá je vždy
v človeku skrytá.
Nevidíte, že akýkoľvek
pomätený človek
má ruky a nohy
ale chýba mu rozlišovanie?
Rozlišovanie
je jemná podstata vo vás.
Avšak dňom i nocou

boli ste zamestnaní
starostlivosťou
o fyzickú formu,
ktorá nerozozná
správne od nesprávneho.
Prečo ste zasvätili
všetku svoju energiu
hľadaniu fyzického,
a úplne ste zanedbali
túto jemnú podstatu?
Fyzické existuje vďaka
tejto podstate ale táto
podstata žiadnym spôsobom
nezávisí na fyzickom.
Svetlo, ktoré svieti
cez okná očí a uší,
ak tie okná neexistujú,
svetlo neprestane svietiť.
Nájde si iné okná,
cez ktoré bude svietiť.
Ak prinesiete lampu
pred slnko, poviete:
„vidím slnko
pomocou tejto lampy“?
Bohchráň!
Ak by ste nepriniesli lampu,
slnko by aj tak stále svietilo.
Načo je tam potrebná lampa?
Toto je to nebezpečenstvo
v spolčovaní sa s kráľmi.
Nejde o to,
že môžete stratit' svoj život,
nakoniec svoj život
musíme aj tak stratit',
či je to dnes alebo zajtra,
na tom nezáleží.
Nebezpečenstvo vychádza
z faktu, že keď králi
vstupujú na scénu
a kúzlo ich vplyvu
získava na sile, stáva sa
veľkou lampou,
a človek, ktorý sa
s nimi stýka,
nárokuje si ich priateľstvo
a prijíma od nich peniaze,
bude nevyhnutne
rozprávať v súlade
s ich želaniami.
Ten človek počúva

svetské názory kráľov
s maximálnou pozornosťou
a nebude ich schopný
odmietnuť.
V tom spočíva
nebezpečenstvo,
vedie to k slabnutiu úcty
k skutočnému zdroju.
Keď venujete starostlivosť
záujmom kráľov,
iný záujem,
ktorý je podstatný
pre duchovný život,
sa pre vás stáva cudzím.
Čím viac postupujete
po ceste kráľov,
tým viac sa ten smer,
v ktorom prebýva Milovaný,
stáva strateným.
Čím viac
vytvárate svoj mier
so svetskými ľuďmi,
tým viac sa od vás Milovaný
odvracia.
Kráčanie ich smerom
z vás robí
podriadeného ich vláde.
Len čo ste
odišli ich smerom,
na konci im Boh dá
nad vami moc.
Je to škoda
dosiahnuť oceán
a byť uspokojený
s malým džbánom z mora.
Napokon,
v mori existujú perly
a z mora pochádza
nespočetné množstvo
vzácných vecí.
Aký zmysel má
vziať si len vodu?
Ako môžu byť
inteligentní ľudia
na to hrdí?
Tento svet
je bezvýznamná škvrna peny
Skutočného Mora.
Ten Oceán je vedou svätcov,
a v tej Vode

sa nachádza Samotná Perla,
tajomstvo svätcov.
Tento svet je len penou
plnou vyplaveného tovaru.
Avšak vďaka
neustálym vlnám
a rytmickému vlneniu mora
v pravidelnom pohybe,
táto pena
získava určitú krásu.
Ale tá krása
je len požičanou vecou
pochádzajúcou od inokadiaľ.
Je to falošná minca,
ktorá sa trblieta pred očami.
Ľudia sú astrolábmí
(astronomický prístroj) Boha,
ale astroláb potrebuje
astronóma, ktorý ho použije.
Ak by predavači zeleniny
našili astroláb,
načo by im bol dobrý?
Ako by z toho astrolábu
mohli spoznať
pohyby rotujúcich hviezd
a pozície planét,
ich vplyvy atď.?
Ale v rukách astronóma
sa astroláb stáva
skutočne hodnotným.
Presne ako táto minca,
astroláb odráža
pohyby nebies
ako zrkadlo,
teda ľudská bytosť
je astrolábmom Boha.
„Poctili sme deti Adama“
[Korán 17:70]
Tí, ktorí boli
pohnutí Bohom,
aby videli jedinú skutočnosť
a učili sa Jej cesty
pomocou astrolábu
ich vlastnej bytosti,
odhaľujú okamih za
okamihom, záblesk za
zábleskom testament Boha.
Vskutku,
je to nekonečná krása,
ktorá nikdy neopustí

ich zrkadlo.
Boh má služobníkov,
ktorí sa zahaľujú
do múdrosti, prešibanosti
a milosti
neviditeľnej pre iných.
Z ich krajnej
žiarlivosti a lásky k Bohu
títo služobníci
zahaľujú sa,
ako hovorí Mutanabbi
o krásnej žene:
„Nosia vzorkovaný hodváb
nie aby sa skrášlili, ale
aby ochránili svoju krásu
pred žiadostivými očami.“

Rozhovor 3

Ktosi povedal:
Niečo som zabudol.
Rumi odpovedal:
Na svete je jedna vec,
ktorá nesmie byť nikdy
zabudnutá.
Ak by ste mali zabudnúť
všetko ostatné,
ale nezabudli na tú jednu,
potom by ste nemali
žiaden dôvod na obavy.
Ak by ste ale vykonávali
a pamätali
na všetko ostatné, avšak
zabudli na tú jednu vec,
potom by ste nevykonali
vôbec nič.
Je to,
ako keď vás kráľ pošle
do krajiny
vykonať špeciálnu úlohu.
Ak idete a splníte
sto iných úloh
ale nevykonáte
tú konkrétnu úlohu,
potom je to akoby
ste nevykonali vôbec nič.
Takto každý prichádza
na tento svet
kvôli jednej konkrétnej úlohe
a to je jeho účel.
ak ju nevykonajú,

potom urobili nič.
„Ponúkli sme dôveru
nebesiam, zemi
a pohoriam,
oni ju odmietli nosiť
a obávali sa jej,
no ľudia sa jej zmocnili.
Určite sú
pochabí a hriešni.“
[Korán 33:72]
„Ponúkli sme dôveru
nebesiam ale oni neboli
schopné prijať ju.“
Uvážte, koľko úloh
je vykonávaných
nebesami, zatiaľ čo
ľudský rozum
je zmätený.
Nebesá menia
obyčajné kamene
na rubíny a karneoly.;
menia hory
na zlaté a strieborné bane;
spôsobujú,
že rastliny klíčia
a pučia do života,
vytvárajúc skutočnú
Rajskú Záhradu.
Zem tiež prijíma
semená, ktoré
prinášajú ovocie;
zakrýva chyby;
prijíma a odhaľuje
sto tisíc zázrakov,
aké neboli nikdy
úplne vypovedané.
Pohoria tiež dávajú
rozmanitosť baní.
Všetky tieto veci robia,
a predsa tú jedinú vec
nevykonávajú,
tú úlohu, ktorú vykonáva
človek.
Boh povedal:
„Poctili sme deti Adama“
[Korán 17:70]
Boh nepovedal:
„A poctili sme Nebesá
a Zem.“
Teda úloha, ktorá nie je

vykonávaná nebesami,
Zemou
a pohoriami,
je uskutočňovaná človekom.
Keď človek plní túto úlohu,
hriešnosť
a bláznovstvo
sú od neho vyhostené.
Hovoríte:
„Pozrite na všetku prácu,
ktorú vykonávam, dokonca
ak aj nesplním tú úlohu.“
Neboli ste stvorení
pre tie ostatné úlohy!
Je to akoby
vám dali meč
z drahocennej indickej ocele,
aký možno nájsť len
v klenotniciach kráľov
a vy by ste s ním narábali
ako s mäsiarskym nožom
na sekание skazeného mäsa
hovoriac: „nenechám tento
meč nečinne stáť,
používam ho toľkými
užitočnými spôsobmi.“
Alebo je to ako vziať
ťažkú zlatú misu aby ste v nej
varili repu, hoci za jediné
zrnko toho zlata by ste mohli
kúpiť stovky hrncov.
Alebo je to, akoby ste vzali
damascénsku dýku
najvyššej tvrdosti
na zavesenie zlomenej dyne
hovoriac: „Využívam ju
na dobrý účel.
Vešiam na ňu dyňu.
Nenechám túto dýku
prísť nazmar.“
Aké bláznivé
by to bolo!
Tá dyňa môže dokonale
visieť na drevenom
alebo železnom klinci
s hodnotou
bezvýznamného haliera,
načo používať dýku
ocenenú na sto libier?
Jeden básnik raz povedal:

Ste cennejší
než nebo a zem.
Čo viac môžem povedať?
Nepoznáte
svoju vlastnú hodnotu.
Boh hovorí: „Kúpim pre vás
... vaše okamihy,
vaše dychy,
vaše majetky,
vaše životy.
Vynaložte ich na Mňa.
Obráťte ich na Mňa
a ich cena
je božia sloboda, milosť
a múdrosť.
Toto je vaša cena
v Mojich očiach.“
Ak predáte sami seba Peklu,
ste to vy sami,
komu ukrivdíte.
Ako človek, ktorý
zatĺkol do steny dýku
zatĺkol do steny dýku
hodnú sto libier
aby na ňu zavesil dyňu,
ich veľké bohatstvo
bolo zmenšené na kliniec.
Stále ponúkate
nejakú výhovorku, hovoriac:
„Ale upotrebil som sa
na vznešené úlohy.
Študujem právo, filozofiu,
logiku, astronómiu,
medicínu a ostatné vedy.“
Všetko toto je pre vás,
aby ste mohli dosiahnuť
svoj cieľ.
Pretože ste vzdialení
od svojho cieľa,
aký význam má toto všetko?
A keď dosiahnete
svoj cieľ,
budete mať toto všetko;
je to pre vás.
Ak je to právo,
je to tak, že vám nikto
nemôže ukradnúť chlieb,
zbaviť vás šiat
alebo zabiť vás – skrátka
je to pre vašu bezpečnosť.

Ak je to astronómia,
fázy hviezd
a ich vplyv
na Zem,
či už sú ľahké alebo ťažké,
predpovedanie pokoja
alebo nebezpečenstva,
všetky tieto veci sa zaoberajú
vašou situáciou,
slúžiac vašim koncom;
ak je hviezda šťastná
alebo nešťastná, je spojená
s vašim vzostupom
a rovnako slúži
vaším vlastným koncom.
Keď dobre uvážite
túto záležitosť,
koreňom všetkých vašich
štúdií ste vy.
Všetky tieto pyšné úlohy
sú len časťami vás.
Ak sú tieto predmety
naplnené toľkými zázrakmi
a oblasťami poznania
bez konca,
uvážte, akými oblasťami
prejdete,
ktoré sú ich koreňmi!
Ak majú vaše časti
svoje zákony,
svoje medicíny,
svoje dejiny,
uvažujte o tom,
čo vychádza najavo
vo vás, ktorí ste zdrojom;
aké duchovné zákony
a lieky pôsobia na vašu
vnútornú budúcnosť a osud,
aké príbehy vyobrazujú
vaše námahy zo srdca!
Pre Dušu existuje
iná potrava okrem tejto stravy
spánku a jedla.
Prorok povedal:
„Prenocujem v prítomnosti
môjho Pána, On mi dáva
najesť a napiť.“
Ale vy ste zabudli
na tú druhú potravu.
Dňom i nocou

sýtite len svoje telo.
Toto telo je ako kôň
a tento nižší svet
je jeho stajňa.
Potrava, ktorú kôň žerie,
nie je potravou jazdca.
Vy ste ten jazdec
a máte svoj vlastný
spánok a jedlo,
svoj vlastný pôžitok.
Ale pretože to zviera
má prevahu
vy zaostávate
v konskej stajni.
Nemožno vás nájsť
medzi šíkmi
kráľov a princov
večného sveta.
Vaše srdce je tam,
ale pretože vaše telo
má prevahu,
ste podriadení jeho vláde
a zostávate jeho zajatcom.
Keď Majnun,
ako sa hovorí,
smeroval k domovu
milovanej Laily,
pokiaľ bol
úplne pri zmysloch,
viedol svoju ťavu
tým smerom.
Ale keď sa na chvíľu
pohrúžil
do myšlienky na Lailu
a zabudol na svoju ťavu,
tá ťava sa obrátila
smerom na oázu,
kde držali jej žriebä.
Keď Majnun precitol,
zistil, že sa vrátil
späť na vzdialenosť
dvojdňovej cesty.
Po tri mesiace
takto pokračoval,
nepribližujúc sa nijako
k svojmu cieľu.
Nakoniec zoskočil z ťavy
hovoriac:
„Táto ťava je
pre mňa skazou!“

a pokračoval pešo,
spievajúc si:
Moja ťava i ja,
obaja sme zamilovaní,
ale na opačných stranách;
Naše ciele sa skrížili,
nemôžeme sa viac dohodnúť.